

NARODNA KNJIŽNICA „P. PRERADOVIĆ“
ŽUPANIJSKA MATIČNA SLUŽBA
Bjelovar, Trg E. Kvaternika 11
Klasa: 612-04/21-02
Ur. broj: 2103/01-12-01-21-35
Bjelovar, 6. svibnja 2021.

- MINISTARSTVO ZNANOSTI,
OBRAZOVANJA I SPORTA
n/r Mira Zovko, viša stručna savjetnica
- NACIONALNA I SVEUČILIŠNA
KNJIŽNICA
n/r Frida Bišćan, knjiž. Savjetnica za
narodne knjižnice
- BJELOVARSKO-BILOGORSKA
ŽUPANIJA
- GRAD BJELOVAR

IZVJEŠĆE O RADU ŠKOLSKIH KNJIŽNICA BJELOVARSKO-BILOGORSKE ŽUPANIJE U ŠKOLSKOJ GODINI 2019./2020.

Na području Bjelovarsko-bilogorske županije djeluje:

26 osnovnih škola (od toga dvije za djecu s posebnim potrebama)

13 srednjih škola

2 glazbene škole

2 učenička doma

Ukupno je u 2020. godini mrežu školskih knjižnica činilo 40 školskih knjižnica: 26 knjižnica osnovnih škola, 13 knjižnica srednjih škola i 1 knjižnica učeničkog doma.

Dom učenika srednjih škola Bjelovar ima prostor za knjižnicu, ima fond koji je obradila pedagoginja, ali nema knjižničara.

Knjižnice Glazbenih škola u Bjelovaru i Daruvaru imaju samo zbirku knjiga, knjige nisu obrađene i nemaju zaposlenog knjižničara. Učenički dom Garešnica djeluje u sastavu Srednje škole „A. Šenoa“, učenici su polaznici te škole i koriste se knjižnicom Škole. Dom nema fond, nema prostor kao ni knjižničara.

Centar „Rudolf Steiner“ u Daruvaru je škola za djecu s posebnim potrebama, imaju zbirku knjiga, ali nemaju prostor kao ni knjižničara.

U školskoj godini 2019./2020. osnovne škole imale su 74 područnih škola, od kojih samo 1 ima uređenu knjižnicu sa zaposlenim knjižničarom. Bibliobusna služba Narodne knjižnice „Petar Preradović“ Bjelovar knjižničnom građom opskrbljuje 30 područnih škola u okolici Bjelovara.

Školska godina 2019./2020. bila je obilježena kriznom situacijom uzrokovanom COVID-19 epidemijom. Školske knjižnice radile su u smanjenom opsegu, većinom u online obliku. Školski knjižničari su uz svoja redovna zaduženja dobili i dodatna vezana za raspored i ostale objave u MS Teams sustavu. Kriza koja je utjecala na cijelu zemlju vidljiva je u velikoj mjeri i na radu školskih knjižnica, što po broju posjeta knjižnici, održanim radionicama, nabavi građe i dobivenim sredstvima za rad knjižnica. Veliki broj knjižnica svoj je rad prilagodilo virtualnoj komunikaciji s korisnicima pa su knjižničari tokom godine izrađivali virtualne knjižnice na mrežnim stranicama pri tome koristeći brojne digitalne alate za koje su se educirali na webinarima organiziranim od strane Agencije za odgoj i obrazovanje. Sljedeća analiza pokazuje rad školskih knjižnica u Bjelovarskoj-bilogorskoj županiji i usporedbu s prethodnom školskom godinom.

A. OSNOVNE ŠKOLE

Redovita anketa o radu školskih knjižnica u školskoj godini 2019./2020. provedena je tijekom veljače 2021. U Bjelovarsko-bilogorskoj županiji djeluje 26 knjižnica osnovnih škola te dvije glazbene škole, jedna u Bjelovaru i druga u Daruvaru. Glazbene škole imaju zbirke knjiga, ali nemaju uređenu knjižnicu. Bjelovarsko-bilogorska županija ima osnivačka prava nad 21 osnovnom školom te na dvije glazbene škole, a Grad Bjelovar na pet osnovnih škola. Matične škole (26) imaju i područne odjele (ukupno 74 područne škole u Županiji). Tri osnovne škole u svojim područnim školama imaju uređenu knjižnicu u kojoj knjižničar radi tjedno jedan dan: II. osnovna škola Bjelovar, Osnovna škola Đulovac i Osnovna škola „V. Nazor“ Daruvar. Bibliobusna služba Narodne knjižnice „P. Preradović“ knjižničnom građom (lektira, knjige za slobodno čitanje...) opskrbljuje 30 područnih škola u okolici Bjelovara. Nakon analize, podatci su sljedeći:

I. Opći podatci.

U Bjelovarsko-bilogorskoj županiji 26 je osnovnih škola koje je tijekom šk. g. 2019./2020. polazilo 8.449 učenika raspoređenih u 538 razredni odjel. Svaka škola je imala vlastitu knjižnicu. Knjižnicom se služilo i 1.210 nastavnika i stručnih suradnika. Sveukupno potencijalnih korisnika bilo je 9.659.

II. Usluge i korištenje.

U školskoj godini 2019./2020. u svih 26 osnovnih škola sveukupno je registriranih 8.871 aktivnih korisnika, od toga aktivnih posuđivača bilo je 7.183 koji su posudili 13.201 sveska knjiga u knjižnici i 41.873 sveska knjiga izvan knjižnice, dakle u izvještajnom razdoblju ukupno je posuđeno 55.074 svezaka. Broj posuđenih svezaka manji je za 13.059 ili 19 % u usporedbi s prethodnom školskom godinom. Knjižnice je tijekom promatranog razdoblja fizički posjetilo 101.302 korisnika, za 27% manje nego prethodne školske godine. Posjećenost je smanjena jer su u školskoj godini 2019./2020. zbog epidemiološke krize učenici često imali online nastavu i nisu se održavali programi, edukacije i razredne posjete knjižnici. Unatoč tome, knjižničari su za učenike pripremali online programe, a kada je to bilo moguće i programe uživo. Ukupno su zabilježena 466 takva programa koje je posjetilo 13.806 posjetitelja. U edukacijama o korištenju knjižnicom i drugim sličnim edukacijama (ukupno 575) sudjelovalo je 9.328 učenika i učitelja. Kad zbrojimo sve posjete dolazimo do brojke od 23.134 posjeta u šk. g. 2019./2020.

III. Fond knjižnica osnovnih škola, prinova u 2020. godini

1. Fond knjižnica osnovnih škola na dan 31. 12. 2020.

U svim školskim knjižnicama na kraju 2020. g. bilo je 149.759 svezaka knjiga, 176 svezaka uvezanih godišta časopisa i 4.928 jedinice multimedije. Ukupno je u 2020. godini u županiji bilo 16 svezaka knjiga po učeniku i nastavniku/stručnom suradniku i u tom segmentu zadovoljen je Standard za školske knjižnice (NN 34/00) koji propisuje 10 sv. knjiga po učeniku i nastavniku/stručnom suradniku.

2. Prinova u knjižnicama osnovnih škola u 2020. godini

2.a. Nabava knjiga. Tijekom 2020. godine nabavljeno je u svim knjižnicama osnovnih škola Bjelovarsko-bilogorske županije 3.158 svezaka knjiga.

Nabava knjiga u 2020. godini po opsegu je manja za 1.114 svezaka u usporedbi s 2019. godinom, a u usporedbi s 2018. godinom manja je za 1.716 svezaka. Najveći problem je što osnivači škola izdvajaju mala sredstva ili uopće ne izdvajaju sredstva za nabavu knjiga.

Standard za školske knjižnice propisuje godišnju nabavu od 0,5 do 2 knjige godišnje po učeniku, nastavniku i stručnom suradniku. Da bi se zadovoljio minimum standarda knjižnice osnovnih škola bi trebale imati ukupnu godišnju nabavu od 4.829 svezaka. Važno je napomenuti kako se ovdje radi o skupnim podacima, nabava pojedinih škola je toliko mala da se kreće od 1.000 do 2.000 kuna godišnje čime je nemoguće zadovoljiti ni minimum standarda.

2.b. Nabava novina i časopisa. Knjižnice su u 2020. nabavile ukupno 87 svezaka novina i časopisa. Broj koji se prikazuje u statističkim podacima nije stvaran jer sve školske knjižnice nabavljaju časopise, ali ih ne uvezuju ni inventariziraju pa kroz sustav nisu vidljivi.

2.c. Nabava AV-građe po opsegu je mala, ukupno 54 fizičke jedinice. Svake godine se smanjuje pa je očito kako je AV-građa i elektronička građa učenicima i učiteljima dostupna i u drugim formatima osim na fizičkim jedinicama (DVD, CD, CD-ROM...).

2.d. Revizija i otpis. Reviziju u šk. g. 2019./2020. obavile su tri (3) osnovne škole: Osnovna škola Berek, Osnovna škola Velika Trnovitica, Osnovna škola „V. Nazora“ Daruvar.

IV. Pristup i oprema.

Sveukupno knjižnice su raspolagale s 2.007 m², odnosno 1.800 m² prostora za korisnike.

Sve knjižnice su imale 588 sjedeća mjesta u čitaonici. Nije bilo ni jedne knjižnice koja nije imala sjedećih mjesta u svojoj čitaonici. Knjižnice su imale 32 računala za zaposlenike i 64 računala za učenike (korisnike). Bežični pristup Internetu imalo je svih 26 školskih knjižnica. Sve knjižnice su otvorile vlastiti e-mail. Knjižnični program METEL imalo je svih 26 knjižnica.

Ukupno knjižnice su ostvarile 720 sati tjednog rada. Od 26 knjižnica osnovnih škola 18 ima puno radno tjedno vrijeme od 40 sati, a 8 ih ima pola radnog vremena (20 sati tjedno).

V. Proračun i troškovi.

1. Ukupni rashodi knjižnica. Za svih 26 knjižnica ukupno je u 2020. godini utrošeno 3.679.987,41 kuna.

1.a. Troškovi nabave knjižnične građe. U sveukupnim troškovima školskih knjižnica za nabavu knjižnične građe utrošeno je 194.325,72 kuna.

1.b. Troškovi bruto osobnih dohodaka. U sveukupnim troškovima knjižnica najviše je potrošeno za osobne bruto dohotke 3.089.858,32 kuna.

1.c. Ostali troškovi. Knjižnice su imale i ostale troškove, nabava inf. opreme i druge opreme (računala, kopirni, printeri...), polica i ostalog namještaja, stolova i stolica... i za to potrošile 390.556,57 kuna.

1. d. Troškovi edukacije u 2020. godini iznosili su 5.247,00 kuna.

2. Ukupna sredstva za knjižnicu iz proračuna – prema vrstama financiranja

2.a. Osnivač. Sredstava osnivača iznosila su 396.997,72 kuna.

2.b. **Ministarstvo znanosti i obrazovanja** financira plaće i djelomice nabavu knjižnične građe. Ukupno je planirano i utrošeno 3.167.494,65 kuna.

2.c. **Ostali proračunski izvori** u 2020. godini iznosili su 115.495,04 kuna.

3. Ukupna sredstva za nabavu građe

3.a. **Osnivač**. Od ukupnih sredstava 194.325,72 kuna utrošenih za nabavu, osnivač (Grad Bjelovar i Bjelovarsko-bilogorska županija) je izdvojio 69.693,68 kuna.

3.b. **Općine** su školama u svojim mjestima pomogle u nabavi s 5.061,00 kuna.

3.c. **Ministarstvo znanosti i obrazovanja** za nabavu izdvojilo je 69.440,76 kuna.

3.d. **Vlastiti prihod**. Od vlastitih prihoda knjižnice su za nabavu utrošile 33.494,23 kune.

3.e. **Ostali izvori**. Iz ostalih izvora za nabavu je utrošeno 16.636,05 kuna.

Sveukupni prihodi matičnih ustanova (osnovnih škola) u 2020. godini iznosili su 208.167.964,70 kuna.

VI. Osoblje knjižnica

Svih 26 stručnih djelatnika ima zvanje diplomiranog knjižničara, od toga je 25 žena. Na puno radno vrijeme zaposleno je 17 stručnih suradnika knjižničara, a na pola radnog vremena zaposleno je 9 stručnih suradnika knjižničara.

Svi knjižničari su bili na stručnom usavršavanju i ukupno su ostvarili 1.583 sati.

B. SREDNJE ŠKOLE

Redovita godišnja analiza o radu knjižnica srednjih škola u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji provedena je u veljači 2020. U županiji je ukupno 13 srednjih škola koje imaju knjižnicu i uposlenog dipl. knjižničara. U županiji su i dva doma učenika, jedan od njih (Bjelovar) ima uređenu knjižnicu, ali nema zaposlenog stručnog suradnika knjižničara. U županiji su i dvije srednje glazbene škole (u Bjelovaru i Daruvaru), ali one nemaju vlastitu knjižnicu, samo zbirke knjiga iz glazbe. Osnivačka prava nad srednjim školama ima Bjelovarsko-bilogorska županija. Nakon analize podatci su sljedeći:

I. Opći podatci.

Sveukupno je 13 aktivnih knjižnica srednjih škola u BBŽ-u. Sedam ih se nalazi u Bjelovaru, tri u Daruvaru i po jedna u Čazmi, Garešnici i Grubišnom Polju. Sve srednje škole u školskoj godini 2019./2020. polazilo je ukupno 4.089 učenika. Bili su razdijeljeni u 228 razredna odjela. Knjižnicom se služilo i 603 nastavnika/stručna suradnika. U godinu dana nije zabilježeno veće smanjenje broja upisanih učenika u srednjim školama BBŽ-a.

II. Usluge i korištenje.

U školskoj godini 2019./2020. u svih 13 knjižnica srednjih škola registrirano je 4.949 aktivnih korisnika, od toga aktivnih posuđivača bilo je 2.787 koji su posudili 2.114 svezaka knjiga u knjižnici i 10.273 svezaka knjiga izvan knjižnice, dakle u izvještajnom razdoblju ukupno je posuđeno 12.387 svezaka što je u usporedbi s prethodnom školskom godinom manje za 6.511 svezaka ili 30%. Knjižnice je tijekom razmatranog razdoblja fizički posjetilo 19.364 posjetitelja. I broj fizičkih posjeta je manji za 5.393 ili 20%.

Brojnost programa knjižničnih događanja je zbog djelomične zatvorenosti knjižnica i epidemijske krize bila značajno smanjena. Tako je održano 114 knjižničnih događanja, većinom u virtualnom obliku kojima je prisustvovalo 4.685 posjetitelja. Edukacijskih je radionica bilo 181, također većinom virtualnih u kojima je sudjelovalo 5.120 učenika i učitelja.

III. Fond knjižnica srednjih škola, prinova u 2020. godini, revizija

1. Fond knjižnica srednjih škola na dan 31. 12. 2020.

U svim školskim knjižnicama na kraju 2020. godine bilo je 58.488 svezaka knjiga, i 1.231 jedinice multimedije. Po učeniku i nastavniku/stručnom suradniku bilo je 11,8 svezaka knjiga i u tom

segmentu zadovoljen je minimum Standarda za školske knjižnice (NN 34/00) koji propisuje 12 svezaka knjiga po učeniku i nastavniku/stručnom suradniku.

2. Prinova u knjižnicama srednjih škola u 2020. godini

2.a. Nabava knjiga. Tijekom 2020. godine nabavljeno je u svim knjižnicama srednjih škola BBŽ-a 1.354 svezaka knjiga za što je utrošeno 96.544,35 kuna. Ostala vrsta građe nije nabavljena. Nabava knjiga manja je za 772 sveska ili za 36% u usporedbi s prethodnom školskom godinom. Smanjena su i sredstva za nabavu za 58.546,67 kune ili za 37%.

Standard za školske knjižnice propisuje godišnju nabavu 1 knjige po učeniku, nastavniku i stručnom suradniku, a kako je 2020. godini nabavljeno 1.354 svezaka knjiga od potrebnih 4.949 svezaka, dakle Standardi su zadovoljeni s 27,3%.

2.b. Nabava novina i časopisa. Knjižnice su u 2020. nabavile ukupno 82 naslova novina i časopisa. U statističkom sustavu ovaj podatak nije vidljiv jer ni jedna knjižnica ne uvezuje ili inventarizira časopise..

2.c. Nabava AV-građe je inače po opsegu mala, a u 2020. godini nije nabavljena ni jedna jedinica građe. Građa na fizičkim formatima (CD, CD-ROM, DVD) više nije aktualna što zbog uređaja koji ju pokreću što zbog činjenice kako je većina sadržaja dostupna u online obliku preko raznih servisa za pregledavanje i učenje.

3. Revizija i otpis. Reviziju su u šk. g. 2019./2020. obavile su 4 srednje škole: Srednja škola „B. Kašića“ Grubišno Polje, Medicinska škola Bjelovar, Ekonomska škola Bjelovar i Srednja škola Čazma.

IV. Pristup i oprema.

Knjižnice su u šk. g. 2019./2020. raspolagale s 1157 m² ukupnog prostora. Prostor knjižnice za korisnike iznosi 989 m². Prostori i opremljenost knjižnica srednjih škola sve su bolji. Sve knjižnice imaju pristup Internetu i sve imaju računalnu obradu u programu Metelwin. U svim knjižnicama bilo je 317 sjedećih mjesta. Sve knjižnice imaju čitaonicu. Ukupno u svim školama bilo je 51 računalo, od toga 22 računala za korisnike.

V. Proračun i troškovi.

1. Ukupni rashodi knjižnica. Za svih 13 knjižnica ukupno je u 2020.g. utrošeno 1.804.087,30 kuna.

1.a. **Troškovi nabave knjižnične građe.** U sveukupnim troškovima školskih knjižnica za nabavu knjižnične građe utrošeno je 96.544,35 kuna.

1.b. **Troškovi bruto osobnih dohodaka.** U sveukupnim troškovima knjižnica najviše je potrošeno za osobne bruto dohotke 1.678.998,07 kuna.

1.c. **Ostali troškovi.** Knjižnice su imale i ostale troškove, nabava inf. opreme i druge opreme (računala, kopirni, printeri...), polica i ostalog namještaja, stolova i stolica... i za to potrošile 23.749,51 kuna.

1. d. **Troškovi edukacije** u 2020. godini iznosili su 4.795,37 kuna.

2. Ukupna sredstva za knjižnicu iz proračuna – prema vrstama financiranja

2.a. **Osnivač.** Sredstava osnivača iznosila su 31.678,67 kuna.

2.b. **Ministarstvo znanosti i obrazovanja** financira plaće i djelomice nabavu knjižnične građe. Ukupno je planirano i utrošeno 1.749.583,02 kuna.

2.c. **Ostali proračunski izvori** u 2020. godini iznosili su 22.825,61 kuna.

3. Ukupna sredstva za nabavu građe

3.a. **Osnivač.** Od ukupnih sredstava 96.544,35 kuna utrošenih za nabavu, osnivač (Bjelovarsko-bilogorska županija) je izdvojio 19.128,27 kuna.

3.b. **Županija/Grad/Općina.** Nitko od navedenih nije u 2020. godini izdvajao sredstva za nabavu za školske knjižnice.

3.c. **Ministarstvo znanosti i obrazovanja** za nabavu izdvojilo je 58.991,53 kune.

3.d. **Vlastiti prihod.** Od vlastitih prihoda knjižnice su za nabavu utrošile 16.551,15 kuna.

3.e. **Ostali izvori.** Iz ostalih izvora za nabavu je utrošeno 1.873,40 kuna.

Sveukupni prihodi matičnih ustanova srednjih škola u 2020. godini iznosili su 93.889.044,45 kuna.

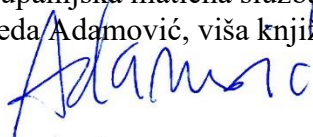
VI. Osoblje knjižnica.

U spomenutih 13 knjižnica radilo je 13 djelatnika s VSS-om. Diplomiranih knjižničara je 11, a 2 knjižničarke imaju više zvanje. U deset knjižnica srednjih škola rade stručni suradnici knjižničari na puno radno vrijeme, a u tri škole rade na pola radnog vremena.

Svi knjižničari su se stručno usavršavali. Tijekom godine ukupno je ostvareno 1.033 sata usavršavanja.

Za izvješće su korišteni podaci iz Sustava jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica dostupni na <http://hk.nsk.hr>.

Županijska matična služba
Neda Adamović, viša knjiž.

Ravnateljica
Vjeruška Štivić, viša knjiž.

